

Coreșpondența Română

APARE IN TOATE ȚILELE DE LUCRU

ABONAMENTE

LA

Coreșpondența Română

IN ȚARĂ IN STREINĂTATE

Pe 12 luni 30 lei | Pe 12 luni 40 lei
6 " 15 " | " 6 " 20 "
3 " 8 " | " 3 " 10 "

TARIFUL ANUNȚURILOR

Pe paginile 7 și 8 linia 40 bani.

Pe celelalte pagini după învoială.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Bulevardul Elisabeta 117

ALTE DESLUȘIRI

Reposatul Ioan Brătianu avea la Români din rila coroanei ungare o trecere covârșitoare. Era înă în cele din urmă colibă românești știut, bit și considerat drept cel mai chibzuit dintre fi Români. A știut să-și câștige trecerea aceasta ținea s'o păstreze, pentru-ca nimic să nu se ată petrece «dincolo» fără de știrea lui.

Tocmai de aceea nu este între Români de este Carpați nimeni, care poate să afirme, că an Brătianu a voit vre-o dată să-l determine lucrarea lui politică. Cunoștea oamenii și înregiurările, nu se punea în conflict cu simțimentul comun și lăsa pe fie-ște-care în ale i, pentru-ca să nu înstrăineze pe nimeni și afle la toți inimă deschisă și să fie sigur, că va fi surprins din Ardeal.

E lucru firesc, că bărbății fără îndoială distinși, re au luat după retragerea în viața privată a i Ioan Brătianu conducerea afacerilor publice România, și-au dat silința să câștige și ei față Români de peste Carpați pozițiunea, pe care avuse marele lor predecesor.

O cereau aceasta interesele de partid, ba chiar ale statului român.

Era însă lucru foarte greu, ca oamenii, care ai nainte se arătasera foarte reci față cu Români de peste Carpați, să-și despartă pe Ardeni de Ioan Brătianu și de partidul național eral.

Singurii, care ar fi putut să reușească în această grea încercare, erau *Junimiștii*, care aveau gături peste Carpați, stătuseră cât-va timp ătura cu Ioan Brătianu și se bucurau în unele reurii mai restrânse, la Brașov, la Sibiu, la rad, la Caransebeș de oare-care simpatii.

Era deci alt lucru firesc, ca partidul conserstor să profite de aceste legături ale *Junimiștor*, pentru-ca să-și câștige trecere în Ardeal. In loc de aceasta însă, ei și-au dat toată sița să-și discrediteze pe *Junimiști*, ca să nu le ai facă concurență peste Carpați.

Au și reușit.

După discuțiunile ce se făcuseră prin coloade diarelor maghiare asupra intervenirii canetului Brătianu pentru rezolvarea prin bună voeală a conflictului româno-maghiar, în cerurile politice române de peste Carpați se promise simțimentul, că această intervenire era evărata cauză a retragerii lui Ioan Brătianu.

Atât în diarele maghiare, cât și în unele din cele române i se făcea, ba i se mai face chiar și astă-đi partidului național-liberal imputarea că întreține mișcarea națională română din Ardeal. «Dacă așa este, — diceau Români de peste Carpați, — atunci aceia, care au resturnat pe Brătianu, nu pot să ne voiască binele».

De această temere au profitat conservatorii, ca să «*demonetizeze*» pe *Junimiști* peste Carpați.

După retragerea cabinetului Brătianu s'a pornit o adevărată vânătoare de «*Ungureni*» — mai ânteiu aici în România, — apoi peste Carpați.

N'au fost «*Ungureni*», de când e lumea, la preț ca în timpul de la 1888 până la 1891. Ținea fie-care fracțiune să-și aibă contingentul de aderenți de dincolo și să facă paradă cu el la toate ocaziunile.

Pe când înse *Junimiștii* nu cereau de la «*Ungureni*» lor de cât să fie cu minte, să tacă, să nu se amestece în treburile celor de dincolo și să se mulțumească cu căpătuiala ce li se dă, conservatorii considerau pe ai lor drept agenți spre a-și câștiga aderență peste Carpați.

N'a mai rămas în cele din urmă nici ai i, nici dincolo Ardelean, căruia nu i s'a șoptit la ureche, că mari lucruri ar face conservatorii, dacă n'ar mai fi la mijloc și *Junimiștii*, mai ales d-l Carp, care ține cu ori-ce preț să înăbușe mișcarea națională română de peste Carpați.

Așa astă-đi, așa mâne, așa doi ani de Țile de-a rândul: d-l Dimitrie Ionescu le știe toate mai bine de cât ori-și-cine.

Resultatul e, că *Junimiștii* au fost «*demonetizați*» — nu de adversarii, ci de amicii lor.

Acesta e rezultatul. Care e înse folosul fie pentru statul român, fie pentru Români de peste Carpați, fie chiar și numai pentru partidul conservator?

APELUL CĂTRE ȚARĂ

al

PARTIDULUI NAȚIONAL-LIBERAL

Eată încheerea apelului citit în întrunirea ținută Dumineca trecută în sala Orfeu și publicat în coloanele organelor partidului național-liberal:

In asemenea condițiuni ce mai rămâne în picioare din Constituțiunea și din suveranitatea noastră? Astăđi, se violează Constituțiunea modificându-se printr'un tratat internațional o lege privitoare la impositale comunale; mâne, să ne așteptăm a vedé art. 7 din Constituțiunea sfășiat, desființat tot printr'un tratat internațional!

Procedarea guvernului reacționar în cestiunea art. 12 e însă mai vinovată de cât se poate crede: el n'are nici chiar scuză de a i se fi reclamat de Germania înscrierea unui asemenea articol

în tratat. Taxele de accis pentru comestibile, comestibile, materiale de construcția etc. nu interesează esportul German în România. Aceasta se poate dovedi prin statistică și ne este confirmat și prin declarațiunile făcute în chiar parlamentul German. Aci s'a pus întrebarea, de ce această dispozițiune; a art. 12 care nu interesează în nici un mod pe Germania, a fost introdusă în tratatul cu România? De ce această lovire adusă unei mulțimi de industrii române, fără nici un profit pentru Germania? De ce prin urmare această *grșeală politică* menită a reci simpatiile Românilor pentru Germania?

Răspunsul a fost dat, clar și categoric, în comisiunea specială a tratatelor de comerțiu: *Nu Germania a reclamat înscrierea art. 12 din tratat, în speical a părții lui finale, ci această dispozițiune a fost cerută de guvernul din București!*

Cestiunea este dar lămurită: nu Germania a avut exigențe nejustificabile, ci guvernul reacționar a cerut înscrierea art. 12. De ce? Negreșit nu pentru a fi agreabil Germaniei, căreia acel articol este indiferent, ci pentru a satisface pieziș interesele altor țeri, cu care a închiat încă convențiuni. Guvernul conservator a găsit acest mijloc, plin de duplicitate, de a satisface pe Austro-Ungaria, de a se recomanda ei, și de a arunca tot odiosul afacerii asupra Germaniei.

Guvernul reacționar a mers încă mai departe. El se pregătește să propună modificarea tarifului autonom actual în sensul înscrierii în acest tarif a unor taxe reduse identice celor acordate Germaniei pentru un oare-oare număr de articole, Așa dar, ceea-ce se concede Germaniei în schimbul concesiunilor ce și dănsa acordă prin tratat, va fi acordat de plin drept tuturilor statelor, cu cari nu avem convențiuni și care nu ne conced *nimic*, și sub masca clausei naționalei celei mai favorisate. Ast-fel noi dăm tuturilor *totul* chiar atunci când nu ni se dă *nimic* în schimb! Autonomia noastră economică, avuția noastră, produsul muncii noastre, mijloacele pentru noi de a trăi economicește și politicește, toate acestea sunt asvêrlite în vânt.

Ceea-ce guvernul reacțiunii concede astă-đi Austro-Ungariei pe căi pieșice, prin art. 12 din tratatul cu Germania și prin reducerea taxelor din tariful general, este o agravare necomparabilă a regimului convențional de la 1875. Atunci aveam o dispozițiune în tratatul cu Austro-Ungaria, confirmătoare a dreptului la taxele de accis la intrare, fără obligațiunea impunerii taxelor și la producțiunea internă a comunelor; atunci aveam în drept — și la început am avut și în fapt — înlesnirea exportului vitelor din România; atunci am avut în drept și în fapt libera intrare în Austro-Ungaria a tuturilor cerealelor noastre. Astă-đi, dăm Austro-Ungariei tariful Germaniei, îi dăm art. 12 impunându-ne și pe noi la accisele pe cari le plătesc mărfurile ei; și de altă parte vitele din România sunt proibite în Austro-Ungaria, grânele noastre plătesc drepturi de vamă și pătrund numai în câtimii limitate după placul guvernului Austro-

Ungar. Atunci guvernul conservator a dat tot Austro-Ungariei obținând și de la dânsa ceva pentru țară: astă-și același guvern dă tot Austro-Ungariei fără a-i cere nimic în schimb.

Starea țării se compromite pe fie ce și, și acest rău decurge din pornirile culpabile și anti-naționale, care caracterisă cârmuirea reacționară.

Națiunea să cugete la greutățile ce i se crează, la dezvoltarea ei economică, care se compromite, la sărăcirea și la robirea ce ne așteaptă, la pericolul național ce ne amenință. Să avisăm toți la mijloacele de a înlătura răul pe cât mai este timp.

Comercianții, industriași, toți producătorii români, toți acei care cunosc valoarea banului prin munca neobosită ce o săvârșesc pentru a-l dobândi: toți aceștia să se adune în toate localitățile, să țină întruniri și să se consulte asupra ce au să facă; toți, împreună cu Camerele de Comerț, să adreseze proteste Senatului și Camerii; alegătorii din fie-care județ să trimită petițiunii Senatorilor și Deputaților care îi reprezintă în corpurile legiuitoare, și să îi invite să nu modifice tariful autonom — sau să îl modifice numai în sensul protecțiunii avuției noastre publice, — și să nu voteze art. 12 din tratatul român-german, căci acel articol 12 e articolul 2 din legea maximului, pe care tot camerele de adunare l-au respins acum 8 luni.

Partidul Național-Liberal semnaleză țării pericolul. Țara, suntem siguri va ști să își manifeste voința și să facă, ca să fie ascultată.

Comitetul executiv

Societatea de cultură Macedo-Română

După raportul citit de d-l D. Papinian în adunarea generală din acest an și publicat în *Peninsula Balcanică*, societatea a încasat în anul trecut suma de 5698 lei.

Raportul urmează.

Această sumă de lei 5698 după natura veniturilor se repartisează ast-fel:

1. Donațiunii de la d-lul V. I. Dan și alți membri lei 1426
 2. Din vânzarea 9 exemplare din Albumul Macedo-Român » 72.
 3. Cotisațiunii de la membrii Societății » 4200.
Adecă încasați în total » 5698.
- Din această sumă sa cheltuit:
1. Chiria localului Societății pe un an și o lună lei 875
 2. Salariul încasatorului Societății pe 11 luni » 660.
 3. Ajutor la diferiți tineri și la școala din comuna Nivsta din Macedonia . . . » 670.
 4. Plata de 760 exemplare format mare și 1000 format mic din Albumul Macedo-Român » 1000.
 5. Costul de 30 exemplare din jurnalul «Peninsula Balcanică» spre a se trimite la profesorii din Macedonia . . » 360.
 6. Mobilierul localului Societății, precum și diverse imprimate, cheltueli de cancelarie și altele lei 482 b 80

Totalul cheltuelilor pe anul 1892—93 este de lei 4048 b. 80

Cu suma de lei 1650 bani 20 disponibilă s'a cumpărat de d-nu Ioanid ca Casier al Societății patru bonuri municipale ale orașului București de câte 500 lei fie-care, valoare nominală, plătindu-le în total cu lei 1805. Suma de lei 104 bani 80 până la completarea celei de 1805 s'a

dat din banii proprii ai d-lui casier, rămând a se dăspăgubi din încasările ce le va face în viitor.

Societatea mai posedă lei 1175, cari ce află depuși în numerar la Casa de Depuneri sub recipisa No. 28176 din 21 Noembre 1890. Această sumă de bani provine de la primul consiliu al Societății de cultură Macedo-Română, și a cărei continuare este actualul consiliu. Această donațiune s'a făcut de doamna Beșcarlescu din comuna Crușova, căreia Societatea și cu această ocaziune îi arată mulțumirile sale.

III. Adunarea aprobă cu aplause acest raport.

IV. D-nu Papinian citește următorul proiect de budget al anului societății 1893-94.

D-le Președinte și D-lor Membri,

O dată cu aceasta avem onoare a vă prezenta și budgetul pentru anul curent 1893—94, adecă de la 15 Octombrie 1893 până la 15 Octombrie 1894, în alcătuirea căruia ne-am condus de veniturile și cheltuelile anului trecut, precum și de convingerea ce avem, că această societate va număra în viitor tot mai mulți membri și care îi vor purta același interes ca și până în prezent.

Deci credem, că venitul anului, de la 16 Octombrie 1893 până la 15 Octombrie 1894 va fi:

1. Cotisațiunea a 150 membri a 40 lei pe an ne dă lei 6000
2. Donațiuni ce se vor face Societății » 500
3. Din vânzarea Albumului Macedo-Român » 200
4. Cupoanele bonurilor Municipale . » 100
5. Dobânda banilor depuși în numerar la Casa de Depuneri » 50

Totalul veniturilor va fi de lei 6850

Noi însă sperăm, că cu bine-voitorul concurs al d-voastre, d-lor membri, venitul va fi și mai mare de cât ast-fel după cum s'a prevedut de noi.

Cheltuelile pe anul 1893—1894

1. Chiria localului Societății pe un an lei 800
2. Salariul său misa încasatorului . . » 720
3. Salariul unui secretar salariat șef al cancelariei » 1200
4. Lemne de foc, cheltueli de cancelarie și altele » 400
5. Ajutoare pentru studenți și școlile din Macedonia » 1000
6. Mărirea fondului Societății . . . » 2370

Totalul veniturilor va fi de lei 6850

Budgetul, ast-fel după cum se propune de noi, conține atât la venituri cât și la cheltueli suma de lei 6850 și vă rugăm d-lor membri să binevoiiți a-l aproba și d-voastre în conformitate cu art. XVII al. 1 din statutele Societății.

Ne facem o deosebită plăcere și onoare ca cu această ocazie să vă aducem la cunoștință că chiar așii cinci d-ni Români Macedonenii au donat Societății în total 5100 lei adecă câte 1020 de fie-care; acești domni sunt: d-l dr. Leonte, Anastasie Blațodina Theodor D. Biciola, Nicolache Popa și N. Gussi; iar d-l N. Anastasiu a donat lei 500 și d-l Mihalachi Chiriță 100 lei.

(ss) T. D. Briciola,

N. Anastasiu și D. Papinian.

5) D-l membru D. Duca cere ca să nu să șteargă din budgetul pe anul viitor mica subvențiune a jurnalului D-lui St. Mihăileanu sub numele «Peninsula-Balcanică».

— D-l V. A. Urechia face elogiul sentimentelor patriotice ale D-lui Mihăileanu și observă că cu multă ardoare a atacat ceea-ce credea că

trebuie să fie atacat Recunoaște că în ceea-ce privește politica față cu popoarele din Peninsula Balcanică, jurnalul a fost corect, și cu seamă căutând a proba, că deșteptarea românismului din Peninsula Balcanică nu este o paguba nici unei naționalități și că este deplăcută împăcată cu oea mai deplină credință către tronul M. S. Sultanului, care este tocmai un factor de sprijinire al Imperiului Otoman.

Pe asemenea motiv, și de oare-ce societate a declarat deja, că «Peninsula Balcanică» nu este jurnalul său și că nu răspunde de vederile D-l St. Mihăileanu, d-l V. A. Urechia sprijină menținerea în budget a subvențiunii acordată pe an curent jurnalului «Peninsula Balcanică».

— Adunarea aprobă suma de lei 360 pentru trei-șeci abonamente, de a se împărți pe cât posibil în Macedonia.

— D-l V. I. Dan propune, ca excedent de lei 2,000 să se întrebuițe pentru crearea unei școli primare model în Bitolia.

— D-l N. Gussi se asociază la propunere și cere ca școala aceasta să se deschidă în Crușova.

— D. N. G. Cosmescu dice că nu este cont înființării și întreținerii de societate a unor școli și încă o școală model; însă susține cu o sumă atât de mică de 2000 lei nu este puțin să se facă aceasta, și de aceea roagă adunarea să nu voteze această propunere; că este mai bine și mai solid ca să se înființeze să se întreție o asemenea școală, atunci când Societatea va avea un fond suficient și al căru venit numai să fie destinat acestei școli, și să fi de dorit și neapărat ca această școală să înzestrată chiar cu localul ei propriu ca ast-poporul să aibă încredere și să fie sigur că această școală nu va vremelnică. Pe de altă parte și nu este pesimist și crede că Societatea ve merge tot înainte prosperând și mărindu-mai cu seamă, având în capul ei pe ilustrul neobositul iubitor pentru toți Români din toată unghiurile, V. A. Urechia, care ne adună lângă aripele sale întonmai cum 'și adună cloștii și puii săi, dar fiind oameni, d-nu V. A. Urechia poate să nu fie mâne. Pentru aceste motive sun de părere că ar fi bine să avem puțină răbdare și când vom începe un lucru să fie cu temer și cu toată siguranța că va continua mult și va culege roadele dorite.

— D-l V. A. Urechia dice că bătrânii nu pot aștepta și că preferă să vadă o școală începând fără a avea întrunite toate elementele, de cât aștepte încă câțiva ani până când acestea vor putea asigura.

Se va face apel la patriotismul tuturor pentru a completa suma necesară deschiderii și întreținerii școlii.

— Adunarea aprobă cu aplause deschiderea școlii și trecerea ei în budget.

— 6) În entusiasticele și lungile aplause a adunării d-nii N. Gussi, Dr. Leonte, T. D. Biciola, N. Popa și Anastasie Blațodina oferă societății ca donațiune câte 1,020 lei. Iar adunarea, puterea art. 7 îi proclamă de membri fondatori mulțumind și D-lui N. Anastasiu care a oferit un dar de 500 lei, precum și d-lui Mihail Chiriță care a dat 100 lei.

CRONICA

D. deputat C. I. Stoicescu a adresat ieri o terpelare ministrului de război asupra stării mulțumitoare și lipsei de încredere ce există tre oficeri și soldați în actuala stare a lucrurilor.

Proiectul de lege asupra organizării ministerului de Domenii va fi supus camerei după vacanțele de Crăciun.

Corpurile legiuitoare vor lua vacanță cu inepere de la 23 Decembre.

D. V. A. Urechiiă vascoate în curînd un studiu istoric basat pe documente, privitor la înmăririle ce a făcut Napoleon III lui Vodăza, de a se alia cu revoluționarii unguri întru Austriei, ca dovadă de purtarea unguor față de Austria, în urma căreia tot rebelii câștigat tot ce au dorit.

Următoarele fabrici au obținut avantajele industriale:

Societatea în comandită pentru fabricare de șini, reprezentată prin d. Albert Bauer (București);

Fabrica de luminări de ceară a d-lui S. Brăncușanu (Bêrlad);

Fabrica de bomboane și conserve a d-lui E. Tomu (București).

În Cernavoda se va da în curînd un bal în osul Ligei Culturale.

Doi baluri vor avea loc la Palat în luna Ianuarie.

Unul va fi la 1 Ianuarie, al doilea, probabil, 10 Ianuarie.

AA. LL. RR. Principele Ferdinand și Prinseza Maria, care în curînd se vor reîntoarce în străinătate, vor lua parte la ambele baluri.

Sâmbătă s'a îmbalsamat la Nissa corpul restatului General Cernat și Joi probabil că va fi în București.

Direcția societății austriace a vapoarelor pe mare anunță, că navigațiunea este închisă pentru anul acesta.

D-l Sfetescu, președintele tribuualului Teleorn, a fost numit prefect al județului Romanai local d-lui Săvoiu, trecut la Olt.

Să svonește, că din cauza epidemiilor ce bânăntre elevi, liceele St. Sava și Matei Basavor fi închise.

Aflăm cu plăcere, că starea sănătății d-lui I. ca s'a îmbunătățit.

D-nii Nicolan și Ciuca, consilieri comunali orașul Bêrlad, și-au dat demisiunea. Pare a sta o prea vie neînțelegere în consiliul municipal, în pragul noiei alegeri, între d-nii Iadi și Romalo.

Ionnet Sully, artist de la comedia francesă, da o serie de reprezentațiuni în Teatrul Naal, imediat după serbătorile Crăciunului.

Influența a început să bântuie în Capitală. Isterul cultelor a suspendat cursurile la Se-arul Central până după vacanțele Crăciunului; tot din cauza acestei boale a fost închis gimnasiul din Caracal pentru 15 zile.

D-l N. Gantili, prefectul județului Vlașca a demisionat. În locul d-sale a fost numit d-l Dristorianu, fost secretar general al Ministerului Domeniilor.

Societatea centrală agricolă a României a decis organizarea unei expozițiuni de produse agricole și industriale române în toamna anului 1894.

La această expozițiune vor fi admise toate produsele agricole și industriale din țară.

D-l I. Lahovary, cu toate că înainte cu dece zile a promis că va retrage faimoasa circulară relativă la soldații bacalaureați, până acum n'a dat încă nici un contra-ordin.

Aseară s'a ținut în saloanele Ligei str. Nouă Nr. 6 o consfătuire intimă asupra măsurilor de luat în cestiunea Românilor din Ardeal și țara ungurească.

Intrunirea a fost convocată de comitetul național studentesc și a fost vizitată de un foarte numeros public.

O a doua intrunire se anunță pentru Joi, 16 Decembrie, ora 8 seara, tot în localul Ligei pentru a lua hotărîri definitive.

În comuna Dobra, din județul Mehedinți, se spune, că s'ar fi descoperit pe proprietatea d-lui C. Poenaru mai multe obiecte de importanță istorică, pentru muzeul Național.

ȘTIRI DIN STRĂINĂTATE

AUSTRIA

O depeșă sosită din Praga la Agenția Română anunță că Dolézal, Dragun și Dworak, arestați sub bănuială de a fi omorătorii lui Walter Mriya, precum și lucrătorul Kriz, la care Dolezal și Dragun locuiau, au fost supuși la un interogatoriu de mai multe ore. Nu se cunoaște rezultatul interogatoriului, înse cei 4 indiviși au fost arestați.

BULGARIA

Prințul, suferind de o bronșită, nu va părăsi apartamentele sale în timp de câte-va zile.

Budgetele cheltuelilor a câtor-va ministere s'au depus.

Cu toate că budgetul cheltuelilor în total și a veniturilor nu s'au prezentat încă, Camera a început discuția budgetului ministerului de interne. Budgetele cunoscute prezintă o scădere simțitoare a cheltuelilor. Această scădere este, pentru interne, de 620,000 franci, pentru resbel, de 1.600,000 fr. Totalul budgetului ministerului de război este de 21.657,000 fr. Budgetul datoriei publice e sporit cu aproape 3 milioane. Ministerul comerțului a prezentat un proiect de crearea unui credit fonciar, al cărui capital se va forma prin activul băncilor agricole urcându-se la 18 jum. milioane. Ministrul a cerut urgența pentru acest proiect.

Camera va ține ședințe până la 19/31 Decembrie ca să poată expedia proiectele cele mai urgente, mai cu seamă budgetul. În urmă va fi provogată, și convocată din nou în sesiune extraordinară la 15/27 Martie.

— Tribunalul de prima instanță judecă de 4 zile procesul unui fost sergent Kontchegaroff, al nevestei lui și al unui fost jandarm Andonoff, acușai, cei doi d'întâi de a fi omorîți cu ajutorul unui scaldător turc pe soacra și soacra lui Kontchegaroff, ca să poată moșteni.

Afară de aceasta toți sunt acușai de a fi asasinat pe scaldătorul și pe nevasta lui și de a fi ascuns cadavrele lor sub pardoseala unei odăi.

Procesul a ajuns pînă la depozitiile experților.

Depozițiunile martorilor sunt foarte grave pentru Konthagaroff și pentru nevasta lui, dar contradictorii pentru Andonoff. Procesul este interesant prin faptul, că Andonof este atașat la persoana d-lui Stambulof și fiind-că 'l însoțea în ziua asasinatului lui Beltcheff.

FRANȚA

Anarhiștii Evrard și Lordereau au fost areștați Duminecă. Aceștia ereau în corespondență cu anarhistul Moulinier, de curînd arestat la Orleans. Sunt probabile și alte areștări.

ITALIA

Agenția Stefani află din Massasuali cu data de 25 Dec. că colonelul Arimondi a sosit la Kufit. El a fost informat, că dervișii s'au retras în cea mai mare desordine. Trupele indigene în serviciul Italiei care îi urmăreau, au primit ordinul să se întoarcă la Agordat.

Consiliul de ministrii s'a ocupat în ședințele sale din urmă de afacerile din Sicilia.

RUSIA

Țarul a numit o comisiune sub președenția D-lui Petrow, ajutor la ministrul comunicațiunilor, ca să examineze proiectele de construcție a unei linii ferate, care va conduce în Rusia septentrională.

Clima în a 51-a săptămână

(De Lună 18 Dec. până Duminecă 24 Dec. n.)

Primele trei zile ale săptămânei au fost frumoase, cu temperatura relativ ridicată în timpul zilei; chiar nopțile n'au fost reci. În restul săptămânei cerul a fost cu totul acoperit și temperatura a diferit puțin de zero grade.

De Joi după ameași s'a lăsat ceață groasă, care cu intensități diferite a durat până la sfîșitul săptămânei; în acest timp bătînd un vînt slab de la W, s'a format Chiciură abondentă, care a îmbrăcat cu o manta de zăpadă ramurile copacilor și iarba.

Mijlocia săptămânală a temperaturii a fost — 0°.5. Cea mai ridicată temperatură a fost + 7°.9 Lună; iar cea mai coborîtă — 4°.5 Vineri și Sâmbătă.

Cerul fiind în general acoperit, soarele n'a strălucit de cît puțin în primele 3 zile pe o durată de 11 ore jumătate.

Inst. Meteor.

ACTE ȘI DOCUMENTE

din

CORESPONDENȚA DIPLOMATICĂ

a lui

Mihail Kogălniceanu

relativă la

RESBOIU INDEPENDENȚEI ROMÂNIEI 1877-78

publicate de

Vasile M. Kogălniceanu

apărute până acum primele 4 fascicule din vol. I.

LABORATORUL DE CHIMIE

„AURORA“

Brăila. — Strada Regală No. 86. — Brăila

ARDEALUL

IV

Luptele pentru revindicare

(Urmare)

Luptele pentru revindicare ale Românilor din Ardeal se încep pe timpul, când Mihaiu-Vodă se ivește ca locțiitor al Impăratului Roman la Alba-Iulia.

În ciuda tuturor prigonirilor, care în timpul Regilor din Casa de Anjou erau chiar mai aspre de cât mai înainte, Românii n'au voit să recunoască supremația Papei și au păstrat în bisericile lor ritul oriental și limba slavonă¹⁾, pe care o primiseră pe timpul stăpânirii bulgare.

După-ce Principii Ardealului intră în luptă cu Casa de Austria, Sașii primesc învățăturile lui Luther, nobilii Maghiarii și în genere Maghiarii pe ale lui Calvin și numai Sécuii rămân catolici.

Sașii încep deci să facă printre Români propagandă luterană, iar Principii îi siluiesc pe Români să primească calvinismul. Ast-fel, ca mijloc de propagandă se tipărește în curând după votarea Aprobatorilor primele cărți românești, Biblia, Psalmii, în genere, cărțile bisericești. Românii primesc bucuros aceste cărți și introduc limba românească în bisericile lor, dar păstrează ritul oriental și legăturile cu metropola din Tergoviște, numită a *Ungro-Vlachiei*.

Ast-fel chiar în timpul celei mai grele asupririi se întemeiază în Ardeal literatura română, pe care Românii din Moldova și Muntenia o primesc abia pe la 1640, desi încă în timpul lui Mihaiu-Viteazul cronicarii începuseră și ei să scrie românește și Mihaiu scria și el românește cu litere chirilice și asistase în Alba-Iulia la liturghia românească.

În scurtul timp, pe care l'a petrecut în Ardeal, Mihaiu n'a făcut nimic, ca să ușureze soarta Românilor. Iar aceasta cu intențiune. Având să se lupte cu nobilimea maghiară, el era sigur de Români și de Sași, dar nu totodată și de Sécui. De aceea într'o scrisoare adresată în anul 1600 Arhiducelui Mateiu, el stăruie să li se asigureze Sécuiilor vechea lor libertate și să li se trimită armele promise, de oare-ce e trebuință de cooperarea lor (Quando quidem Sua Caesarea Regiaque Maiestas Siculos antiqua eorum libertate donavit, quorum opera in felicibus belli progressibus summo necessaria est²⁾).

După moartea lui Mihaiu Românii sunt un factor, care nu mai poate să fie ignorat.

În anul 1602 Episcopul de Alba-Iulia Dimitrie Napragy descrie (într'un raport adresat Impăratului starea Ardealului³⁾).

1) Din acestea unii trag concluziunea, că și Români au primit botezul de la Apostolii slavii Ciril și Metodie, pe la 860-880, ceea ce nu e probabil, de oare-ce atât Visigoții, cât și Ostrogoții și Vandalii au primit creștinismul pe când se aflau pe teritoriul Carpaților, și nu e cu putință ca Românii din Carpați să fi fost păgâni în timpul când vecinii lor barbari erau Crestini. Alt-fel ați cestiunea poate să fie considerată ca rezolvată în acest sens.

2) Eud. Hurmuzachi. Docum. privitoare la Ist. Rom. Vol. IV. pag. 15.

3) Eud. Hurmuzachi. Docum. privitoare la Ist. Rom. Vol. IV. pag. 282-289.

După acest raport Ardealul se împărțea în trei națiuni: Sași, Sécui și Unguri. Iar între aceștia sunt risipiți în toată provincia Români. (Inter hos dispersi sunt per totam Provinciam Valachij.)

1. Sașii aveau în timpul acesta șapte orașe mai însemnate (Civitates praecipuas liberas) și șapte scaune cu 93 sate. Mai era, afară de aseasta *Universitatea sêsească*, care avea în opt parochii peste 230 sate.

Între orașele săsești nu mai sunt numărate Dees, Séc, Turda, dar e numărat încă Clujul, caro ađi e maghiar.

«Sunt, ăce Episcopul, între acești Sași multe sate amestecate, Castele, Curiile nobilitare, care nu se socotesc la aceste scaune (plurimi immixti pagi, Castella, Curiae nobilium, qui ad istas Sedes non numerantur).

Aceștia sunt Maghiarii veniți în timpul luptelor cu Turcii.

Între numeroasele sarcini ce li se impun Sașilor e și datoria de a ține în timp de pace pe Principe și 'pe curtea lui peste iarnă pe mâncat și pe bătut (Tempore pacis Saxones tenentur Principem cum tota Aula,—*gratis alere*, solent enim Principes, presertim hiemali tempore,—se ad Saxones recipere et isthic ubique splendide nonarijs exceptus, convivari, et ita aliquot menses sine expensis producere».

Acești principii deprinși a petrece iarna bând și mâncând în socoteala altora, care muncesc, sunt prototipul nobilului maghiar.

2. Sécuii, care odinioară toți au fost nobili și liberi (olim omnes nobiles et liberi etiam pecorum pastores), acum ajunseseră să fie despuiați de drepturile lor și aserviți, ca Românii (omnibus libertatibus et immunitatibus privati in ordinem redacti, in perpetuamque rusticitatem deiecti nobilibus Transilvaniae et Principi sunt subiecti).

Nu era deci nici patria, nici națiunea, nici religiunea, pentru care lupta nobilimea maghiară năvălită în Ardeal: aliații de la 1437 au avut aceeași soartă ca Românii; deși erau de viță maghiară și de lege romano-catolică, ei au fost despuiați prin fraudă și violență.

Mihaiu-Vodă, om în puterea cuvântului, a stăruit să li se redea acestor oameni, lui străini de neam și de lege, vechile drepturi și libertăți, pentru-ca ei să se lupte cu toată inima pentru cauza creștină: Napragy, *Episcopul lor*, care nu era om, ci nobil maghiar, roagă pe Impăratul să-î ție în robie (Non est in antiqua libertate per suam Maiestatem... retinenda, sed in ordinem potius redigenda in servitutem).

3. Maghiarii erau risipiți în toată țara (sparsi per totam Provinciam), aveau nouă comitate și trăiau și acum după legile regatului ungar (nobiles horum comitatum utuntur legibus et immunitatibus Regni Hungariae, mutatis nonnullis post defectionem à Corona Hungariae).

Străini erau deci în țară, după legi străine trăiau și risipiți erau ca toți exploatații.

4. «Românii sunt risipiți în toată provincia,—ăce Episcopul,—locuiesc mai ales în părțile muntoase (montosa presertim inhabitant loca), sunt supuși parte Principilor, parte nobililor.» Ei sunt folositori, fiind-că sunt buni pentru toate serviciile (*Utiles sunt, nam ad omnia servitia coguntur*).

Pentru ei Episcopul nu cere nimic, ci se mărginește a-l încredința pe Impăratul, că din cauza limbii străine cu anevoia se pot converti la catolicism.

După această descriere hotarele Ardealului sunt tot cele din timpul, când nu erau încă Maghiarii în Ardeal. Ast-fel *districtele Făgăraș, Lugoj și Caransebes* se ținea de Ardeal și erau ale Principelui. De la Lugoj înainte hotarul ție cea prin coastele *Lipova, Șoimos, Vilagosvar Ine (Genö), Oradea-mare și Hust*. Comitatele *Solnocrasna, Zarand*, precum și *Chioara, Beiușul Baia mare* făceau parte din Ardeal. Tot te torul, unde ađi Românii sunt în mase compacte se ținea de Ardeal.

Încă fiind Principe Sigismund Báthory, Mihaiu-Vodă a făcut să se zidească în apropierea orașului Alba-Iulia o mănăstire, căreia i s'a c ruit pământuri. În acela-și timp Sigismund Báthory a dăruit lui Mihaiu-Vodă Curia *Bolia* cele ce ținea de densa, iar lui Ștefan-Vodă c Moldova mai multe domenii.

Venind apoi Mihaiu-Vodă în Ardeal a făcut boierilor săi multe donațiuni.

Episcopul stăruie ca Impăratul să revoc aceste donațiuni și ca călugării români să alungați din mănăstirea zidită de Mihaiu-Vo

Impăratul perde înse Ardealul, și Principii sunt aceia, care împlinesc dorințele nobililor exprimate de Episcopul Napragy. Ei înse t bue să ție seamă de Români.

Dorind să câștige în partea sa pe preoții mânăi, Gavril Bathory, acela-și care se subsc «*Craiul*», emite la 9 Iunie 1609 o diplomă, p care, drept dovadă de mare grație crăiască, c pune ca *preoții Românilor*, deși iobagi, slo *denie să aibă a schimba locul cel danteiu* de-î va plăcea lui să aleagă loc de popie.» Acesta e primul drept, pe care-l câștigă Români: libera migrațiune pentru preoții, care mân alt-fel tot iobagi, or-și unde s'ar duce.

De oare-ce nobilimea nu respectează nici d tui acesta, Principele G. Rakoczy II. repub în anul 1653 diploma de la 1609,—înse în zadar.

Soarta Românilor nu se schimbă de cât d ce Impăratul intră definitiv în stăpânirea dealului.

De oare-ce mănșul șes de la Tisa și de Dunăre era în mare parte pustiu, timp de vi sută de ani una din preocupările de căpete ale curții din Viena a fost să populeze a șes, ceea ce nu era cu putință de cât cre condițiunii bune pentru muncitorii agricoli și pentru cei industriali.

În acela-și timp curtea din Viena era i resată să câștige simpatiile popoarelor orient care erau accesibile pentru Rusia.

În anul 1690 dar Leopold I. emite, după tervenirea Episcopului Sêrbesc din Ineu, o plomă adresată Arhiepiscopului Sêrbesc Arsc Cernovici, prin care acordă *Națiunii Illiric* bisericii de rit oriental un întreg șir de pr legii. Iar *Națiunea Illirică* în sensul acelei plome este «*Communitas ejusdem Graeci R et Nationi Rascianorum per Graeciam, Buriam, Rasciam, Herzegovinam, Dalmatiam, Igoriam, Ienopoliam, caeteraque annexa Loca*».

Încă după căderea Constantinopolului o semnăta parte din poporul sêrbesc a trecut conducerea lui Brancovici Dunarea și s'a dat mai ales pe valea Murșului până în T silvania și de a lungul hotarelor Transilvai de la Lipova înainte spre Oradea-Mare (Po

1) G. Sincai. Hronica Românilor. Tom II. pg. 319-

2) E. Hurmuzachi. Docum. priv. la Ist. Rom. V. pag. 353.

a, Ienopolia, caeteraque Loca). Acum trece în fruntea recucerite de Habsburgi o altă parte din poporul sârbesc sub conducerea Archiepiscopului ernovică, care-și pune în urmă reședința la arlovăț și se declară Patriarch.

La 4 Martie 1695 Impăratul Leopold I. emite o nouă diplomă, prin care confirmă și pre-sează privilegiile o dată acordate. 1)

În virtutea acestei diplome Archiepiscopul ernovică are șapte sufragani: 1 «Carlostadiensis», — 2, «Szegediensis», — 3. Mochaciensis, — 4. Budensis et Aibae-Regalis», — 5, Versaniensis, — 6. «Tömösvariensis Ienopolitanus» «Varadiensis et Agriensis».

Cei din urmă doi aveau în linia Lugoj — nou (Ieno-polia) Oradea-mare (Varadiensis) și omâni în discesele lor. Acești Români, la început foarte puțini, s'au bucurat și ei de ocrotirea dată bisericii orientale.

Nu s'a bucurat înse marea mulțime a Românilor din Ardeal.

Tocmai de aceea nobilimea stărue, ca Transilvania să rămâie în limitele ei vechi. Ear în actatul de la Carlovăț, Art. 2. se dice: «*Transilvaniae antiqui limites*», «*vero intra praedictis limites sita sunt loca nempe Caransibes, Lugas, Lippa*». 2) Ear de aici înainte hotarele sunt arătate în diploma de la 1695: prin nou spre Oradea-mare, deci tot cele de la 1600 și de la 1602, — până la care Români i fost și sunt masse compacte.

Lucru firesc ar fi fost, ca aceștia să fie scoși sub autoritatea mitropolitului Ungro-Vlachiei trecuți sub a Patriarchului din Carlovăț.

După încheierea păcii de la Carlovăț însă a urmat războiul pentru succesiune la tronul Spaniei, în timpul căruia nobilimea maghiară s'a răsculat sub conducerea lui Francisc Rákóczy. Dacă deci în Ungaria în mare parte pustie Curtea din Viena putea să dispună după buna ei chibrită, în Ardeal unde se concentrase nobilimea, ea trebuia să țină seamă de pretențiunile acesteia. Ast-fel Impăratul Leopold I. a fost obligat de împregiurări să admită valoarea legală «*Aprobatorum Constituțiunilor*», prin care Români și biserica orientală erau în lipsă de orîși-ce drept, și să despartă Ardealul în toate privințele de Ungaria, unde soarta iobagilor era mai ușurată și biserica orientală avea o pozițiune sigurată.

(Va urma).

ANUSCA

de

TURGHIEKIEF

Amintire de pe țermul Rinului

(Urmare și fine).

Luai răvașul, citiți pe o bucătică de hârtie rămoatoarele rânduri scrise în grabă cu creionul:

«Rămas bun, nu ne vom mai vedea. Nu e de mândrie, că mă depărtez, nu; este, fiind-că nu pot să fac alt-fel. Ieri când plângeam înaintea tale, dacă mi-ai fi spus un cuvânt, un singur

2) E. Hurmuzachi. Docum. priv. la Ist. Rom. Vol. V. pag. 440.

1) E. Hurmuzachi, Docum. priv. la Ist. Român. Vol. I. Ap. 330. După o diplomă de la 1655 a lui Gheorghe Rakocry II (păstrată în archiva Academiei Române) Achatiu Barscay era Comes Comitatus Huya-siensis, Districtuumque Carensbesinsis et Lugosenssi, «*canus supremus*» — adică Caransebesul și Lugojul ca banate ce se ținea de Ardeal».

cuvânt, ași fi rămas. D-ta nu l-ai rostit. Se vede, că mai bine nu putea să ajungă... Rămas bun pentru tot-dea-una.»

— Un singur cuvânt... Nerod ce eram! Acest cuvânt îl repetam deunăzi cu lacrimi, îl aruncam vântului, îl spuneam în câmpurile tăcute; dar nu i-am spus, nu-î spuseseam, că o iubeam.

Da, imi fusese cu neputință de a rosti atunci acel cuvânt, Când mă găseam cu dâna în acea odaie fatală, n'aveam încă limpede conștiința despre iubirea mea; nici nu se deșteptase, când ședeam cu fratele ei într'o tăcere silită și de netălmăcit.. Ea se deșteptase de odată cu o putere de neînvinș, puține clipe în urmă, când, speriat de gândul unei nenorociri, mă pusei s'o caut și s'o chem, dar era prea târziu.

— E cu neputință, mi se va spune. Nu știu, dacă-î cu neputință; tot ce pot să spun e că-î ast-fel. Anușca n'ar fi plecat, dacă ar fi avut cea mai mică cochetărie.

Ea nu putuse să rabde ceea-ce orî care femeie ar fi primit, și eu, n'o înțelesesem! Geniul meu rău reținuse această mărturisire pe buze, când cu ultima întrevedere a mea cu Gagin sub acea fereastră întunecată și ultimul fir, pe care l-ași mai fi putut apuca încă, alunecase din mâinile mele.

Mă întorsei în aceiași zi la L... cu lucrurile mele și plecai spre Colonia. Imi aduc aminte, că în clipa, în care vaporul părăsea țermul și când spuneam rămas bun la toate ulițele, la toate aceste locuri, pe care nu trebuia să le mai uit, zării pe Anușca. Ședea pe o bancă lângă țerm.

Deși încă palidă, fața ei numai era îngrijată; un ténăr frumos era lângă dâna și rîdând îi vorbea; de cea-l-altă parte a Rinului, mica mea madonă perdută în frunzișul inshis al vechiului frasin părea mereu că trist mă urmărește cu ochii.

XXI

La Colonia regăsi urmele lui Gagin; aflaî că plecase la Londra. Mă îndreptai numai de cât spre acel oraș; toate căutările, pe care le făcuî, rămaseră nerodnice. Urmai timp lung, nimic nu putea se mă slăbească; dar fui nevoit de a renunța la nădejdea de-a găsi pe cei ce căutam. Și eu n'o mai revăduî, nu mai revăduî pe Anușca. Mi se deteră mai târziu niște vești destul de îndepărtate despre fratele ei; cât despre dâna, n'am mai auzit vorbindu-se. Nici nu știu de mai trăește. Sunt câți-va ani, creduî a observa trecând pe d'inaintea ferestrei unui vagon, o femeie, a cărei față avea o asemănare izbitoare cu acele trăsături, pe care nu le voi uita; dar acea asemănare, era de sigur, o întâmplare.

Frumusețea ei a rămas în amintirea mea, ast-fel cum am cunoscut-o în cei mai frumoși ani ai vieții mele. Ved mereu această copilă palidă, rezemată de spata unui scaun de lemn, în acea odaie singuratică.

De alt-mintrelea, trebuie să mărturisesc că n'am plâns-o mult: recunoscuî chiar în curând că soarta făcuse foarte bine, ca să nu mă însoțească cu Anușca. Căutam să mă mângăi dicându-mi, că n'aș fi fost de sigur fericit cu o ast-fel de femeie. Eram tiner atunci, și viitorul, acest viitor atât de scurt și trecător, imi părea nemărginit. — Ceea ce am întâlnit odată, imi disese, nu poate să se regăsească încă mai bun, încă mai desăvârșit? — Mă înșelam și simțimintul ce încercasem lângă Anușca, acest simțimint gingaș, ardețor, adînc, nu s'a mai redesteptat în mine.

Nu, nici o privire n'a înlocuit pentru mine privirea blândă, care se oprise îndrăgostită pe fruntea mea; n'a mai fost dat inimei mele de-a răspunde cu o beție atât de voioasă și atât de dulce la bătăile unei alte inimă.

Osîndit la traiul unui călător singuratec, ating dîlele cele mai triste ale vieții; dar păstrez ca moaște răvașele ei și florica uscată de geranium, floarea pe care odinioară mi-o aruncase pe fereastră.

Ea răspândește încă astă-zi un miros slab, și mâna care mi-a dat-o, această mână pe care n'o putui apăsa la buze de cât o singură dată — e poate deja de mult prefăcută în țerînă...

Și eu însu-mi, ce-am ajuns oare?

Ce-a rămas în mine din omul de altă-dată, din acele dîle de neprihănire și sbucium, din acele dorinți și din acele nădejdi înaripate? Și ast-fel aromeala ușoară a unui fir de iarbă rămâne în ființa tuturilor bucuriilor și tuturilor durerilor omenești, rămâne în ființa omului însuși.

S. C.

DIVERSE

Un om de știință

Pelerinagiul profesorului Hoszu din Blaj cu niște copii de școală pe la icoanele patriotice din Cluj, a făcut ca întreaga presă jidano-maghiară cât p'aci să moară de bucurie patriotică.

Dar nu numai atâta; această împrejurare procură lumii științifice fericirea de a vedea apărând pe scena sa un nou membru, cu numele Deak Gyula, din al cărui articol, publicat în «Kolozsvar», — prin care laudă pe valorosul Hoszu și și exprimă bucuria pentru patriotica întrevedere româno-maghiară, dând drumul sentimentelor sale de entusiasm pentru pacinica mărire a viitorului maghiaro-român, — reproducem partea de studiu istoricofilologic.

«Cuvîntul *oláh* (valah) este chiar așa o traducere a cuvîntului *rumen*, *român*, precum cuvîntul *ungur*, este o traducere a cuvîntului *maghiar*.

«Maghiarul a dat numele de *oláh*, după idioma sa, acelor neamuri pe cari a învețat să le cunoască în principatele valahe și în plaiurile ardelenesti. Această numire este atât de curată, lămurită, precisă și exactă, în cât nu poate fi excomunicată din limbă, spre a fi înlocuită prin neungurescul cuvînt *rumen*, *român* sau *rumun*, ceea-ce n'ar fi de nici o trebuință.

«Nici *oláhii* nu pot să aibă nici o excepțiune în contra acestei numiri, pentru-că această veche vorbă ungurescă exprimă foarte lămurit și neîndoios, că vorbim despre un neam, care de sute de ani trăește pe acest pământ, pe care și-a trăit și binele și amarul, pământ, pe care l'a sfințit de patria sa prin sângele său și căreia, ca atare, trebuie să i fie fiu supus.»

Oare nu va da academia maghiară vre-un premiu și lui Deak Gyula, precum a dat și olahului (pardon, sârbului) Alexics György?

O traducere

Un licean are să traducă frasa latinească: «Cicero et Demosthenes duo magni oratores sunt». Băiatul, care nu mai auzise pân'aci de Cicerone și de Demosthene, caută în dicționar, și găsește: Cicero, un mare orator, Demosthenes, un mare orator, și face traducerea: „Un mare orator și încă un mare orator sunt doi mari oratori“.

Sr.

DIN CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Sedința de la 13 Decembrie 1893

Să începe discuțiunea adresei pe articole.

D-l I. Grădișteanu la aricolul 2, despre politica externă, vorbește despre chestiunea națională. Din cele spuse de d-l Carp în senat, d-l Grădișteanu vede, că unirea noastră cu tripla alianță este un fapt implinit. Bine, dar trebuie să știm, guvernul luat'a măsuri, ca totodată să se apere și interesele rasei române, a căreia existență e strins legată cu aceea a statului român, este astăzi grav amenințată prin politica de maghiarizare. Această politică noi n'o putem admite, și tocmai de-aceia nici unul din ministrii n'a avut curajul să spue, deși toți au vorbit despre tripla alianță, că noi trebuie să trăim prietenește cu ungurii, cum o să întindem noi mâna calailor fraților noștri?

De-aceia, foarte la locul său a fost cererea d-lui Sturdza, ca guvernul să intervină în favoarea românilor din Ungaria. România liberă și independentă are drept să spună unei puteri în ce condițiuni se apropie de dinsa. Aceasta e foarte firesc și foarte cuviincios, mai ales că la noi nimeni nu e iredentist afară de dușmanii noștri, sau de desechilibrați. De altminteri, soluțiunea chestiunii românești interesează în primul rând puterile mari, căci prin politica sea de maghiarizare Ungaria constituie o mare primejdie pentru pace.

Revindicările românilor nu sunt nici de cât excesive, precum a dis d-l Lahovary, și întru tot întemeiate, căci, ori cât ne-ar vorbi d-l Tache Ionescu despre rezistența neamului românesc, rămâne nu mai puțin dovedit, că politica de maghiarizare constituie o primejdie, pe care trebuie s'o împiedecăm, dacă nu vrem să ne îngrozim mai târziu de rezultatele ei. Soluțiunea chestiunii române se impune, și ea trebuie făcută în timp de pace, cât mai curînd. Ea se va face au atât mai ușor, cu cât noi vom proclama solidaritatea noastră cu românii de dincolo. În zadar vrea guvernul să se desintereseze de chestiunea transilvaneană, căci simțimentul public este deja hotărît: nici odată românii nu vor consimți să se alieze cu o putere pornită asupra conaționalilor noștri. Guvernul trebuie să țină seamă de acest simțiment al națiunii, care reclamă dreptul său la existență, pentru a-și putea îndeplini misiunea.

D-l Al. Lahovary, ministru de externe, răspunde d-lui Grădișteanu. Ca și d-l T. Ionescu, susține, că lupta dintre naționalități și maghiari e veche ca și monarchia Austro-Ungară. Apoi spune, că d-sa n'a sfătuit nici odată pe românii de dincolo să fie indiferenți, dar declară din nou, că nu va interveni în favoarea lor. Apoi după ce face o ochire retrospectivă asupra politicii externe a României, acasă pe liberali, că în tot-d'auna au lovit în ardeleni, pe câtă vreme conservatorii i-au primit cu afecțiune în țară, unde le-au dat slujbe. Mai mult însă nu pot face pentru dinșii. Politica externă a României nu poate fi subordonată dorințelor și intereselor ardeleni.

Majoritatea satisfăcută de aceste declarații, închide discuția. Sedința se ridică la ora 6.

SENATUL

Sedința de la 13 Decembrie 1893.

De rîndul acesta proiectul de modificare a reglementului senatului e mai norocit de cât în

ședința precedentă. Se votează cu mare iuțeală și aproape fără nici o discuție 8 de articole din proiect, de la 18—20.

Ședința se ridică la ora 5.

ULTIME INFORMAȚIUNI

Altețele Lor Regale, Prințul și Princesa Maria, care sunt la Coburg, unde petrec serbătorile în familie, se vor duce în curînd să viziteze pe M. S. Regina și familia la Neu-Wied.

Precum am anunțat, camera se ocupă cu convenția cu Germania.

Secțiunile camerei lucrează neîntrerupt, din ordinul guvernului, ca proiectul de lege să poată trece în vr'o trei zile și de acolo să fie dus la Senat, ca legea să fie votată înainte de 1 Ianuarie stil nou.

Liberalii din cameră vor cere amânarea pentru o lună a acestei legi de oare-ce dinsa are nevoie da a fi studiată înainte să fie discutată în cameră.

E înse probabil, că guvernul va respinge această cerere, aducând-o chiar de urgență în discuție.

Până acum toți oratorii partidului liberal, care sunt în cameră, s'au decis a se înscrie la discuția acestei legi și mai ales la articolul 1. ei sunt decisi a reveni cu destăinuirii, care vor face senzație.

La 18 Februarie expira termenul de condamnare al martirului Român Doctorul Lucaci; înainte înse de eșire din temniță Părintele Lucaci va fi din nou judecat de Ungurii, că a luat parte în deputația de Români care au dus memoriul Impăratului la Viena.

Precum se vede vina lui Lucaci este că a îndrăznit să-și apere neamul de furia barbară a Ungurilor.

La 19 Decembrie sunt convocați patentarii de clasa I și II la primăria capitalei spre a alege un membru în comitetul de Bursă al camerei de comerț.

Alegerea unui decan al facultății de medicină este fixată a se face în luna Februarie.

Inspectorii armatei se vor întruni din nou la ministerul de război spre a forma tablourile de înaintările ce se vor face în armată.

Unul dintre tinerii noștri pictari, d. Aurel Vintilescu, va face în curînd o expoziție a tablourilor sale.

D. Vintilescu a lucrat mai ales peisagiile din împrejurimile cele frumoase de la Sihlea, o parte din aceste peisaje au fost deja cumpărate de d-na Elena Grădișteanu proprietara domeniului Sihlea.

Cearta dintre junimiști și conservatori continuă la Bêrlad pentru locul vacant de deputat.

Nici d. Lascar Catargiu nu voește a părăsi pe prefectul Eamandi, și nici d. Carp pe favoritul său d. Romalo.

Prefectul, care se crede tare, a afișat pe stratele Bârladului o proclamație, prin care or ce persoană poate să facă or-ce denunțare ministerului de Interne, la adresa sa, dacă are ce denunța.

Junimiștii se prepară însă a'i face o farsă, pe care s'o ție minte multă vreme d. Eamandi.

Camera va lucra și azi în secțiunile până orele trei, discutînd convenținea cu Germanii.

Pungașul Roland, care fugise din mâinile poliției, a fost adus în capitală ieri.

D-nul doctor Assachi a făcut cunoscut în mod irevocabil că nu se va mai întoarce în țară clima României ne permițînd sănătății sale ședere la noi.

Ieri dupe amiazi Păduraru a fost adus de Văcărești și interogată de d. Judecător de instrucție Fratoșțeanu și de d-nul căpitan Forescu șeful siguranței publice din capitală.

Și nici acest interogatoriu nu a avut nici un rezultat.

ULTIME TELEGRAME

Berlin, 25 Decembrie. — O casă de bancă din Berlin a întrebat pe ministrul Visterii din Roma, dacă Italia are intențiunea să mearcă impozitul asupra cupoanelor. Răspunsul fost negativ.

Madrid, 25 Decembrie. — Carantina în contra proveniențelor din Stețtin a fost desființată.

Buenos-Ayres, 25 Decembrie. — General Mitre, șeful statului major a murit. Se asigura că vasele «Montevideo» și «Aquidaban» se vor duce la Montevideo pentru a ataca vasele marelui Peixoto.

BULETIN ATMOSFERIC

Institutul Meteorologic

București 26 Decembrie st. n. 12 ore ziua

Înălțimea barometrică la 0°.756. 8

Temperatura aerului. — 0. 1.

Vântul slab de la V.

Starea cerului acoperit.

Temperatura maximă de ieri — 1°.» min. de astăzi — 2°.» la noi a variat între + 4° și — 1°.

Eri și astăzi timp închis; cerul acoperit. Barometrul scade.

A fost la Brăila 1.0 mm. ploaie, iar la Tecuci 0.5 mm. apă din Zăpadă.

Răspundător pentru redacție Ion Slavici.

BIBLIOGRAFIE

Acte și documente din Corespondența diplomatică a lui Mih. Cogălniceanu, — publicate de Vasile M. Cogălniceanu. — A ieșit de uși tipar și fascicula IV-a volumului I.

„Memorialul delegațiunii consiliului general Județului Constanța» asupra situațiunii aceluia județ, prezentat M. Sale Regelui. O broșură de 16 pag. tipărită la București, tipografia «Gutenberg».

Introducere la Economia politică.

Lecciónes de deschidere a cursului ținut la facultatea de drept din Iași, — de N. Basilescu.

Memoriile D-șoarei Felicia Rațiu. — Vandalișmul din Turda. — Tipografia «Voința Națională» Edițiunea Lligei culturale, secțiunea Olt. Prețul lei 50 b.

A ieșit de sub tipar romanul „Dan» de d-nul Vlăduță, un frumos volum, asupra căruia vor reveni.

CEL MAI SUPERB CADOU DE CRĂCIUN ȘI ANUL NOU

COLECȚIUNEA REVISTEI

A MICUL COPIILOR

PE ANII 1891-92-93

DOUĂ VOLUME IN CUARTO, PESTE 1.500 PAGINI TEXT

Având peste 400 de tablouri!! — Cu preț de 10 lei

Aceste volume conțin: Un roman pentru copii, scris de D-ra Julia B. Hasdeu; Un cântec de leagăn (cuvinte de D-ra Julia B. Hasdeu, muzica de G. Ștefănescu, profesor de conservator); o mulțime de nuvele, istorioare, povești, basme, anecdote, descrieri de voiagii, din viața animalelor, paserilor și insectelor, poezii, șarade, enigme, etc.

Depus spre vânzare numai la librăria I. V. SOCEC.

FONDERIA DE LITERE

MAȘINI NOUI
DIN FABRICA
FOUCHER FRÈRES
DIN
PARIS

THOMA BASILESCU

BUCUREȘTI

MATRICE ORIGINALE
DIN
AMERICA
FRANȚA
GERMANIA
ȘI
ITALIA

PESTE 30.000 MATRICE ORIGINALE
DE DIFERITE CARACTERE
LATINE, GERMANE, RUSE, BULGARE, GRECE, EBRAICE

FURNITURI COMPLETE PENTRU INSTALAȚIUNI NOI DE STABILIMENTE TIPOGRAFICE

NOTE MUZICALE ȘI LITERE CYRILIC PENTRU CĂRȚI BISERICESCI

COLECȚIUNI NOI DE ORNAMENTE

☛ *Prețurile Stabilimentului sunt cu 25 % mai estine de cât ale tuturor fabricilor din străinătate, osebit de speșele de vamă și transport.*

☛ Se primește în schimb material vechi cu prețuri avantajoșe ☛

BOGAT ASORTIMENT IN LITERE
DE
FANTEZIE, TITLURI, CALIGRAFICE, GOTICE, FLORATE, ETC. ETC.

CLIȘERIE
ULTIMUL SISTEM IN METAL ȘI GALVANOPLASTIE

LINII DE METAL, TĂIATE SISTEMATIC

REGLEȚI, QUADRAȚI ȘI TOT FELUL DE ALBITURI

☛ Condiționi favorabile în plăți ☛

Compositia și digiul din fonderia Thoma Basileșcu

B. D. ZISMAN

DEPOSITARUL GENERAL DE LA

COMPANIA AMERICANA

BUCUREȘCI. — Calea Victoriei, No. 44. — BUCUREȘCI
(lângă farmacia Brus, vis-à-vis de Luvru)

MAȘINE DE CUSUT neîntrecute în **SOLIDITATE, LUCRARE** și **ELEGANȚA**

Premiate la toate expozițiunile cu primele Medalii și Diplome de onoare
Peste 5 milioane sunt în întrebuințare. — Garanție pe 5 ani.

Biciclete de siguranță „SPORT” din cari am vândut peste 400 bucăți în România fiind cele mai apreciate în străinătate! Mers ușor! Eleganță complectă! Cea mai mare soliditate!

VÂNZARE ÎN RATE

Cataloșe și informațiuni GRATIS și FRANCO, rugând a comunica ce anume voți să cumpărați.

LIBRARIA IG. HAIMANN, BUCURESCI

Cu începere de la 19 Noembre 1893 punem în vânzare regulat în fie-care Sămbătă câte o fasciculă din

Fie-care fasciculă coprinde 4 coli din scrierile autorilor Români și traduceri din scriitori străini însemnați, și se vinde cu 50 de bani în totă țara. Abonamentele se plătesc înainte și se fac numai direct la noi.

Biblioteca Română Contemporană

APARE ÎN FIE-CARE SÂMBĂȚĂ

Biblioteca Română Contemporană are de scop a mijloci răspândirea cărților românesce, oferindu-le cu un preț foarte scăzut.

Biblioteca Română Contemporană înlesnesce tutulor formarea de biblioteci românesce, cu o cheltuială de 40—50 bani pe săptămână numai.

ABONAMENT pentru 50 fascicule, 20 lei
" " " 25 " 11 "
trimise franco în totă țara.

IG. HAIMANN, LIBRAR-EDITOR
BUCURESCI

Fie-care fasciculă e broșată ast-fel ca să permită defacerea colilor și strângerea lor în volume separate, formând ast-fel opere întregi de o valoare împărită de cât cea plătită pentru fasciculele.

Primele fascicule vor coprinde, între altele: **Trubadurul** de Delavrancea, **Năpasta** de Caragiale, **Influența împrejurărilor** de Lamarck, **Basmele** lui Stăncescu, **Poesiile** lui Neculai Iorga, Carol Scrob și a altor poeți români vestiți, **Literatura populară română** de Dr. Gaster, **Conferințele Atheneului Român**, etc. etc. etc.

